

Financování a ekonomické řízení

Realizace a průběh rozpočtového roku – vyžití finančních prostředků



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Název projektu: Inovace magisterského studijního programu Fakulty ekonomiky a managementu

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/2.2.00/28.0326

Vzdělávací cíl:

Cílem tohoto tématu je seznámit vás se systémem tvorby rozpočtu rezortu MO ČR jako celku se zaměřením na jednotlivé prvky tohoto procesu, jejich propojenost a funkčnost. Následně se budeme zabývat systémem rozpočtování u nákladového střediska.

Obsah

Úvod

1. Rozpočet rezortu MO
2. Rozpočtování v rezortu MO
3. Rozpočtový proces rezortu MO
4. Popis jednotlivých fází tvorby rozpočtu rezortu MO ČR
5. Cílově orientované rozpočtování
6. Cílově orientovaná struktura rozpočtu
7. Návrh rozpočtu nákladového střediska
8. Čerpání rozpočtu nákladového střediska
9. Racionalizace procesu rozpočtování

Závěr

Literatura:

Základní:

- RMO č. 72/2012, *Finanční řízení a finanční zabezpečení*. Ministerstva obrany, 2012. Praha: Ministerstvo obrany, 2012, s. 37. Čj. 306-17/2012-SE MO.
- *Odborné nařízení pro zpracování návrhu státního rozpočtu a střednědobého rozpočtového výhledu v resortu Ministerstva obrany*. Praha: Ministerstvo obrany, 2009, 76 s. Čj. 35-13/2009-8201.
- *Harmonogram činnosti při zpracovávání a schvalování dokumentací programů/podprogramů činnosti a rozvoje*. Praha: Ministerstvo obrany, 2010. Příloha č. 3 k Čj. 132-1/2010-8201.
- *ZÁSADY implementace cílově orientovaného rozpočtování (COR) u Ministerstva obrany*. Praha: Ministerstvo obrany, 2010. 49 s. Příloha č. 1 k čj. 80-34/2010-8201.
- KRTIL J., *Cílově orientované rozpočtování*. Prezentace. Praha 2010.
- OCHRANA, František. *Cílově orientované rozpočtování – stav a perspektivy jeho uplatnění v rezortu Ministerstva obrany*. Vojenské rozhledy [online]. 2010, č. 3, [cit. 2010-03-15]. Dostupný z: < <http://www.army.cz/assets/multimedia-a-knihovna/casopisy/vojenske-rozhledy/vr-3.pdf>>.

Literatura:

Doporučená:

- KAPLANOVÁ, Gabriela. *Věcné a finanční plánování na úrovni nákladového střediska*. Bakalářská práce. Brno: Univerzita obrany, 2010. 66 s. Vedoucí práce Ing. Aleš Olejníček, Ph.D.
- NEČAS, Kamil. *Rozpočtování u nákladového střediska AČR s využitím informačních technologií*. Bakalářská práce. Brno: Univerzita obrany, 2011. 44 s. Vedoucí práce pplk. Ing. Petr Musil.

1. Rozpočet rezortu MO



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rozpočet rezortu MO

- **centralizovaný fond finančních prostředků,**
 - rozpočet je součástí státního rozpočtu, jehož tvorbu, rozdělování a užívání mají ve své pravomoci vládní orgány,
 - rezort MO ČR plní své základní úkoly a cíle právě za pomoci finančních zdrojů z rozpočtu kapitoly 307 (MO ČR),
- Ize chápat jako **nástroj plánování,**
 - rozpočet MO ČR představuje určitý typ zpracovaného plánu ve formě rozpisu očekávaných příjmů a výdajů na jeden rok, který by měl sloužit ke kontrole shody mezi množstvím získaných a vydaných finančních prostředků,
 - rozpočet rezortu MO je výchozím dokumentem pro krátkodobé finanční plánování a to až do úrovně NS.

Rozpočtování rezortu MO ČR

- rozpočtování rezortu MO ČR prošlo dlouhodobým vývojem,
 - svou dnešní podobu získal především ze systému „Systém plánování, programování a rozpočtování“ (SPPR),
 - tento systém nebyl nikdy komplexně do rezortu MO zaveden, avšak podstatné prvky systému byly zavedeny a pozměněné formě přetrvávají dodnes,
- důležité bylo **zavedení provázanosti věcného plánování a plánování finančních prostředků**, jelikož rozpočtování vychází ze střednědobého plánu.

2. Rozpočtování v rezortu MO



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rozpočtování

Rozpočtování :

- Rozpočtový proces je souhrn opatření a postupů jednotlivých rozpočtových kompetentů, kterými dochází k alokaci peněžních prostředků kapitoly, změnám této alokace a jejímu hodnocení ve vztahu k dosahování stanovených cílů.

dle definice RMO č. 72/2012, čl. 9

Základní legislativa rozpočtování v rezortu MO

Vnější legislativa:

- Zákon č. 218/2000 Sb. rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

Základní legislativa rozpočtování v rezortu MO

Vnější legislativa: (pokračování)

- Vyhláška č. 560/2006 Sb., *o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku*,
- Vyhláška č. 165/2008 Sb., kterou se stanoví rozsah a struktura údajů pro vypracování návrhu zákona o státním rozpočtu a termíny jejich předkládání,
- Vyhláška č. 415/2008 Sb., kterou se stanoví rozsah a struktura podkladů pro vypracování střednědobého výhledu státního rozpočtu,
- Metodická pomůcka MF pro cílově orientované rozpočtování.

Základní legislativa rozpočtování v rezortu MO

Vnitřní legislativa:

- RMO č. 72/2012, Finanční řízení a finanční zabezpečení,
- RMO č. 24/2010 Plánování činnosti a rozvoje v rezortu Ministerstva obrany,
- Zásady cílově orientovaného rozpočtování (COR) u Ministerstva obrany
- Zásady cílově orientovaného plánování (COP) u Ministerstva obrany,
- Aktualizovaný Střednědobý plán činnosti a rozvoje na léta 2009 až 2014.

3. Rozpočtový proces rezortu MO



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tvorba rozpočtu rezortu MO ČR

Fáze tvorby rozpočtu rezortu MO ČR:

1. Fáze přípravy rozpočtování
2. Fáze tvorby návrhu rozpočtu
3. Fáze schvalování návrhu rozpočtu
4. Fáze tvorby dokumentů
5. Fáze rozpisu schváleného rozpočtu
6. Fáze realizace rozpočtu
7. Fáze vyhodnocení plnění rozpočtu

4. Popis jednotlivých fází tvorby rozpočtu rezortu MO ČR

Fáze tvorby rozpočtu rezortu MO ČR

1. Fáze přípravy rozpočtování:

Fáze přípravy procesu rozpočtování je zahajována v měsíci dubnu daného rozpočtového roku. Její náplň:

- Zabezpečení vstupních dokumentů a analytických prací,
- Číselník plánovaných cílů, který je aktualizovaný pro příslušný rozpočtový rok,
- Rozpočtové počty osob a finanční limity pro jmenovité a významné akce,

Fáze tvorby rozpočtu rezortu MO ČR

1. Fáze přípravy rozpočtování:

dále:

- Dochází k aktualizaci SW a FS pro kalkulaci výdajů a zpracovávání číselníků,
- Provedení školení jednotlivých účastníků rozpočtování, a to jak po stránce uživatelské,
- Dochází k aktualizaci a následnému vydání příloh k odbornému nařízení pro příslušný rozpočtový rok.

Fáze tvorby rozpočtu rezortu MO ČR

2. Fáze tvorby návrhu rozpočtu:

- V období měsíců května až června příslušného rozpočtového roku, při tvorbě **Návrhu státního rozpočtu** provádí účastníci **rozpočtování kalkulace výdajů a příjmů státního rozpočtu kapitoly 307 (MO ČR)**.
- Následuje **upřesnění výše peněžních prostředků** k plnění plánovaných cílů a úkolů, stanovení příspěvků a dotací, posuzování dokumentace programů reprodukce majetku, dokumentace programů činnosti, investičních záměrů a na závěr schvalování této dokumentace.
- Zpracovávají se data za jednotlivé oblasti výdajů a také se zpracovávají **návrhy rozpočtů jednotlivých NS**, provádí se **kontrola správnosti a úplnosti** provedených kalkulací, jedná se tedy o analýzu dat a kontrolu to zda jsou **dodržovány závazné finanční limity**.

Fáze tvorby rozpočtu rezortu MO ČR

3. Fáze schvalování návrhu rozpočtu:

- Proces schvalování návrhu rozpočtu rezortu MO ČR probíhá v období měsíců června až září daného rozpočtového roku. Kalkulace jsou zakončeny **vypracováním agregovaných sestav za jednotlivé programy činnosti dle struktury programů, sestav za kapitolu 307 (MO ČR)** pro přípravu návrhu rozpočtu pro MF ČR podle jednotlivých výdajových bloků a výdajových okruhů dle cílů a stanovených metrik jejich hodnocení a sestav ***Plánu příjmů a Plánu bezúplatných převodů*** na příslušný rozpočtový rok. Pořízené sestavy a data jsou výchozím podkladem pro další proces iterace.
- V rozmezí měsíců září a listopad daného rozpočtového roku dochází ke zpracování ***Návrhu státního rozpočtu kapitoly MO***, který je schválen ministrem obrany, vládou a také parlamentem.

Fáze tvorby rozpočtu rezortu MO ČR

4. Fáze tvorby dokumentů:

- V měsíci listopadu příslušného rozpočtového roku začíná **proces tvorby dokumentů**, který končí v lednu.
- Jakmile jsou **zpracovatelé dílčích rozpočtů seznámeni s návrhem rozpočtu**, dochází k **vlastnímu vydání základních dokumentů procesu rozpočtování**. Bez těchto dokumentů nemůže být zahájena další fáze, kterou je vlastní rozpis rozpočtu kapitoly 307 (MO ČR).
- Po ukončení balancování je provedena konečná verifikace a kontrola dat a zpracovává se **konečná verze státního rozpočtu kapitoly 307 (MO ČR) ve struktuře údajů rozpočtové a účetní věty**.

Fáze tvorby rozpočtu rezortu MO ČR

5. Fáze rozpisu schváleného rozpočtu:

- Koncem ledna a začátkem února dochází k **provedení rozpisu státního rozpočtu kapitoly 307 (MO ČR) na stanovená NS.**
- Dále jsou jednotlivým NS a AF sděleny závazné výše finančních prostředků. Koncem února se provádí kompletní rozpis rozpočtu do organizační struktury rezortu MO ČR.

Fáze tvorby rozpočtu rezortu MO ČR

6. Fáze realizace rozpočtu:

- V období od ledna až do prosince probíhá **řízený proces rozpočtového hospodaření**.
- Během celého období probíhají **změnové řízení**, průběžně se **hodnotí plnění rozpočtu** a dochází k plnění mnoha úkolů, které jsou v kompetenci, jak náčelníka ekonomické služby (NES), tak i jednotlivých pracovníků ekonomické skupiny.

Fáze tvorby rozpočtu rezortu MO ČR

7. Fáze vyhodnocení plnění rozpočtu:

- Počátkem roku dochází k **vyhodnocení plnění státního rozpočtu kapitoly 307 (MO ČR)** za předchozí kalendářní rok.
- Vyhodnocení se provádí dle pokynů MF ČR pro zúčtování finančních vztahů se státním rozpočtem a zároveň dle pokynů k vypracování závěrečného účtu za minulý kalendářní rok.

5. Cílově orientované rozpočtování



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Cílově orientované rozpočtování

Pojem COR se používá ve dvou základních významech.

První je širší pojetí:

- můžeme si pod ním představit systém řízení zdrojů.

Druhé pojetí je užší:

- jedná se o rozpočtovou metodu a tímto se budu zabývat dále. Podstatou COR je tedy optimalizovaná alokace zdrojů.

Cílově orientované rozpočtování

- Každý rezort je s ohledem na působnosti dané kompetenčním zákonem poskytovatelem příslušných veřejných služeb, které jsou poskytovány s ohledem na identifikované veřejné potřeby.
- **COR** je takovým systémem řízení zdrojů, který umožňuje **transformovat identifikované veřejné potřeby do podoby cílů daného rezortu a tyto cíle rozpočtově krýt** s ohledem na jejich priority a omezené zdroje.

Cílově orientované rozpočtování

COR je nový přístup k rozpočtování,
který má sloužit k tomu, aby bylo možné
odpovědět na otázku:

- **„Čeho se má dosáhnout, jakým způsobem a s jakou sumou peněz“.**

Cílově orientované rozpočtování

Hledat odpověď na výše uvedenou otázku znamená:

- Uvědomit si **poslání dané instituce** a přínosy její činnosti pro veřejnost a stát.
- Zanalyzovat **činnosti**, zjistit **jejich účel** a **čím přispívají** k vytyčeným cílům, a tím vytvořit jejich sourodé celky.
- Přiřadit k těmto **činnostem výdaje**.

6. Cílově orientovaná struktura rozpočtu

Cílově orientovaná struktura rozpočtu

- strukturu rozpočtu, kterou stanovuje správce rozpočtu na základě interní analýzy činností, které správce kapitoly,
- COSR určuje počet výdajových bloků a jejich podrobnější členění,
- v COSR jsou rovněž stanoveny odpovědnosti příslušných funkcionářů za plnění cílů/úkolů a hospodaření s prostředky státního rozpočtu,
- COSR schvaluje MF ČR.

Cílově orientovaná struktura rozpočtu

COSR je tvořena z následujících úrovní:

- výdajový blok,
- výdajový okruh,
- množina výdajových prvků/aktivit,
- podmnožina výdajových prvků/aktivit,
- výdajový prvek/aktivita.

7. Návrh rozpočtu nákladového střediska

Návrh rozpočtu NS

- NS se této fáze účastní většinou začátkem měsíce května a to na základě nařízení nadřízeného stupně
- **NS** základním prvkem rozpočtování a dále:
„Je subjektem rozpočtového procesu při sestavování návrhu státního rozpočtu kapitoly MO, které provádí kalkulace příjmů a výdajů v příslušném modulu pro pořízení, sběr a zpracování dat potřebných pro přípravu a návrh rozpočtu a za které je vedeno účetnictví.“
- Velitel NS je odpovědný za vlastní rozpočtování.

Návrh rozpočtu NS

- **Návrh rozpočtu NS sestavují** účastníci rozpočtování tj. za oblast finančního zabezpečení osob a jejich náležitostí je to NES a za oblast materiálního zabezpečení a zabezpečení služeb, je to náčelník logistiky.
- **Vlastní sestavení návrhu rozpočtu se realizuje** kalkulacemi rozpočtových prostředků. Jedná se o **sestavování kalkulačních listů**.
- V první řadě se kalkulují mandatorní výdaje, poté výdaje na zajištění nejdůležitějších cílů a nakonec až výdaje na zkvalitnění života NS.

8. Čerpání rozpočtu nákladového střediska

Čerpání rozpočtu NS

- V průběhu ledna až března obdrží NS nařízení k realizaci rozpočtu
 - vypracovat plán čerpání decentrálních finančních prostředků na předem stanovený limit finančních prostředků a to v oblasti ostatních běžných decentrálních výdajů.
- NS zpracovává plán jak za čtvrtletí, tak i za celý rozpočtový rok s důrazem na lineární čerpání finančních prostředků v průběhu roku, dodržování priorit čerpání výdajů a zásad hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti (3E).

9. Racionalizace procesu rozpočtování

Racionalizace procesu rozpočtování

Racionalizace rozpočtového procesu by mohla probíhat v těchto jednotlivých oblastech:

- Informační systémy
- Proces rozpočtování v rezortu MO ČR
- Rozpočtování nákladového střediska

Dotazy?

Děkuji za pozornost